

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาให้แก่สมาชิกของสังคม ใค้เริ่มมาตั้งแต่คนมนุษย์เกิดขึ้นในโลกเป็นการศึกษาเพื่อสืบต่อวัฒนธรรมของสังคม ให้สมาชิกในสังคมสามารถดำรงอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข การศึกษาจึงเป็นระบบที่ขาดไม่ไค้ในสังคมต่าง ๆ ทุกสังคมจะต้อมี ซึ่งอาจจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปเพื่อทำหน้าที่ตามที่สังคมกำหนด และตอบสนองความต้องการของสังคมนั้น ๆ โดยเฉพาะในการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนใหม่ค้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของแต่ละสังคมในระบบการศึกษาจำเป้นต้ออาศัยหลักสูตรเป็นสื่อกลางดังที่ ช่าง บัศวศรี (2504) ไค้กล่าวไว้ว่า

หลักสูตรคือไค้ว่าเป็นแม่บท และหัวใจของการศึกษา สังคมจะเจริญก้าวหน้าเพียงไค้ขึ้นอยู่กับหลักสูตร เป็นพื้นฐาน เพราะหลักสูตร เป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าโรงเรียนมีความมุ่งหมายในการให้การศึกษแก่เด็กอย่างไร สามารถให้ความรู้ เสริมทักษะและทัศนคติในค้ด้าน ไค้บาง สิ่งต่าง ๆ ที่ประมวลไว้ในหลักสูตร เป็นเสมือนแนวทางที่จะช่วยให้เราทราบไค้ว่าการศึกษที่จัดให้แก่เด็กนั้นเน้นไปในทางไค้ มีผลค้ต้อปวงชนและสังคมมากน้อยเพียงไค้

ปัจจุบันการจัดการศึกษาคือว่าเป็นหน้าที่และบริกาอย่างหนึ่งของรัฐที่ต้อจัดให้แก่สมาชิกและพลเมืองทุกคนในสังคม รัฐจึงไค้กำหนดหน้าที่และนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ เพื่อเป็นแนวทางให้รัฐบาลจัดการศึกษา การจัดการศึกษาในประเทศไทยตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ไค้แบ่งการศึกษาคือออกเป็น 4 ระดับคือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2520) โดยเฉพาะการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งรัฐคือว่าเป็นความต้อการหรือสิทธิขั้นพื้นฐานของคนทุกคน ค้วยการจัดให้เป็นการศึกษาภาคบังคับสำหรับประชากรทุกคน จากรายงานของคณะกรรมการ

วางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาว่า "ความมุ่งหมายของการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ก็คือ ให้ความรู้ขั้นพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิตที่ดีได้สำหรับบุคคลและสังคม" (สิปปนนท์ เกตุทัต และคณะ, 2518)

ในการพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพสังคม แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 6 ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่นดังนี้ "...เร่งปรับปรุงสถานศึกษาให้มีมาตรฐานและคุณภาพทัดเทียมกัน และมุ่งไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ประสิทธิภาพทั้งสามารถตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสอดคล้องกับสภาพและความจำเป็นของท้องถิ่นอย่างแท้จริง" (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2530) และกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ในระดับประถมศึกษาได้กำหนดในหลักการของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นไว้ดังนี้ "...3. เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นสร้างเอกภาพของชาติ โด่มีเป้าหมายหลักร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสที่จะจัดหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น" (กระทรวงศึกษาธิการ, 2520)

สำหรับการจัดทำหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการสอนหลักธรรมทางศาสนาและจริยธรรมท้องถิ่นในระดับประถมศึกษานั้น หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ได้กำหนดหลักการไว้ดังนี้

การสอนหลักธรรมและการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาที่มีในศาสนาพุทธ แต่เป็นศาสนาซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ในท้องถิ่นนั้นนับถือให้กระทำได้ โดยควบคู่ไปกับการเรียนวิชาจริยธรรมซึ่งอยู่ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แต่หนึ่งนี้ต้องมีโครงการสอน ซึ่งศึกษาธิการเขตของเขตการศึกษานั้น ๆ เป็นขออนุมัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2520)

ในสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของหลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 มีวิวัฒนาการในลักษณะการสร้างหลักสูตรย่อยในระดับท้องถิ่นขึ้นมาเสริมหลักสูตรแม่บท เป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ และดำเนินการในระดับเขตการศึกษาโดยอาศัยเหตุผลและความจำเป็นคือ

ลักษณะโครงสร้างของสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากภูมิภาคอื่น ประชาชนส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 นับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษามลายูในชีวิตประจำวันมีขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมแตกต่างไปจากท้องถิ่นอื่น ยกเว้นในจังหวัดสตูลส่วนใหญ่ นับ

คือศาสนาอิสลาม แต่ทุกภาษาไทยแพร่หลาย (สนอง จันทนิทร, 2525) ทางด้านการศึกษาในทัศนะของอิสลามเห็นว่า การศึกษาของอิสลามนั้นเป็นหน้าที่ของมุสลิมทั้งชายและหญิง เป็นการศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สร้างเสริมศรัทธา และนำไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง จากการที่ประชาชนมีความผูกพันกับศาสนาอิสลามเป็นอันมาก จึงยกย่องและให้ความนับถือผู้ที่มีความรู้ของสังคม จึงนิยมส่งบุตรหลานของตนเข้าศึกษาในปอเนาะ ซึ่งเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน (ประกิจ ประจักษ์จันก, 2516)

การจัดการสอนศาสนาอิสลามดังกล่าว มักจะดำเนินการสอนในช่วงเวลาก่อน หรือหลังจากการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ทำให้เด็กที่อยู่ในวัยเรียนต้องเรียนหนักเกินไป อันมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสามัญต่ำ มีอัตราตกซ้ำชั้นสูง (ฝ่ายโครงการสอนศาสนาอิสลาม สำนักงานศึกษาธิการ เขต 2, 2526) เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้มีการสอนศาสนาอิสลามขึ้นในโรงเรียนประถมศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2519 เป็นต้นมา ดังปรากฏในคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 930/2518 เรื่อง ให้นักเรียนสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2518 โดยมีโครงการหลักในการดำเนินงานชื่อว่า โครงการจัดสอนวิชาศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ 3 หน่วยงานคือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานศึกษาธิการ เขต 2 และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ปัตตานี ยะลา และสงขลา (ฝ่ายโครงการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานศึกษาธิการ เขต 2, น.ป.ป.) ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการ เขต 2 ได้ดำเนินการจัดร่างหลักสูตรการสอนศาสนาอิสลาม ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-7 เมื่อ พ.ศ. 2519 แล้วเสนอขออนุมัติกระทรวงศึกษาธิการและได้รับการอนุมัติให้ใช้หลักสูตรเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2519 หลักสูตรกำหนดให้สอนศาสนาอิสลาม 7 วิชาคือ หลักการศรัทธา (เตาร็อด) อัลกุรอาน หลักการอ่านอัลกุรอาน (ตัจวีค) ภาษาอาหรับ และจริยธรรม (อัคลาค) แผนการสอนปรากฏว่าจัดสอนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 แทนหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503 ทำให้การจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาเปลี่ยนไป สำนักงานศึกษาธิการ เขต 2 จึงได้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรดังกล่าว โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากหลายฝ่ายมาร่วมประชุมปฏิบัติการยกร่างหลักสูตรขึ้นใหม่ ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นระหว่างวันที่ 21-29 มิถุนายน 2523 หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา ที่จัดทำขึ้นใหม่มีการเปลี่ยน

แปลงไปจากเดิมในสาระสำคัญดังนี้

1. เปลี่ยนชื่อหลักสูตรจากเดิมหลักสูตรวิชาอิสลาม เป็นหลักสูตรอิสลามศึกษา
2. รายวิชาที่ทำการสอนลดลงจากเดิม 7 วิชา คงเหลือ 5 วิชาที่เหมาะสมกับเด็กในระดับประถมศึกษาคือ หลักการศรัทธา ศาสนบัญญัติ ศาสนประวัติ จริยธรรม และอัลกุรอาน
3. ชั้นที่ทำการสอนระดับศึกษาคงเหลือ 6 ปีคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6
4. อัตราเวลาเรียนระดับประถมศึกษาให้ทำการสอนสัปดาห์ละ 6 คาบ ๆ ละ 20 นาที รวม 120 คาบหรือ 2 ชั่วโมง ซึ่งจัดเข้าไว้ในหลักสูตรบังคับเรียน โดยกำหนดให้สอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย แทนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธและจริยธรรม

กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2523 ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 624/2524 ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2524 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2523

หลักสูตร เปรียบเสมือนแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลที่ต้องการ เป็นสื่อกลางที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดหมายของการศึกษา การจัดการศึกษาเกี่ยวกับศาสนาอิสลามนั้น ปรินคิป (2526) ได้กล่าวถึงปัญหาที่แน่วคึกและวิธีการจัดการศึกษาว่า จะจัดการศึกษาอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ประการแรกเกี่ยวกับหลักการอิสลาม รูปแบบและองค์ประกอบของการเรียนการสอน อันจะทำให้สามารถเรียนรู้ได้ดี ประการที่สองการศึกษาในอิสลามจะทำลักษณะใดเกี่ยวกับวิชาสามัญและวิชาศาสนา และความสัมพันธ์ระหว่างวิชาความรู้ต่าง ๆ ที่จะต้องเอาวิชาการทั้งสองมาผสมผสานเข้าด้วยกันตามแนวที่ว่าอิสลามเป็นระบบที่สมบูรณ์เป็นวิถีชีวิตของมนุษย์

โดยหลักการแล้วการจัดทำหลักสูตรจะต้องเริ่มด้วยการพิจารณาสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง วัฒนธรรมให้ไต่ก่อน แล้วจึงนำมากำหนดเป็นเป้าประสงค์ จุดหมาย เนื้อหาและมวลประสบการณ์ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลตามลำดับ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อนำไปใช้สอนแทนเนื้อหาบางส่วนของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 นั้น หลังจากนำหลักสูตรไปทดลองใช้ปรากฏว่ามีข้อบกพร่องเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านเนื้อหา วิชาการละเอียดในแต่ละชั้นเรียน และการบริหารหลักสูตร ต่อมาสำนักงานศึกษาธิการ เขต เขตการศึกษา 2 ได้ดำเนินการปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตร และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหาในหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ.

2523 เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2527 การศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของหลักสูตรและการนำไปใช้อย่างเหมาะสมเพียงใดนั้น ขณะนี้ไม่มีงานวิจัยรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ทำให้นักวิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในเชิงวิเคราะห์ อันจะช่วยให้ได้ข้อมูลและอาจจะใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาในการปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ในด้านความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิเคราะห์หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของหลักสูตรมี 3 ส่วนคือ จุดมุ่งหมายหลักสูตร เนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยใช้กรอบความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรของ ไทเลอร์ (2530 อ้างในสงัด อุทรานันท์)
2. วิเคราะห์การนำหลักสูตรไปใช้เกี่ยวกับองค์ประกอบหลักสูตรมี 3 ส่วนคือ จุดมุ่งหมายหลักสูตร เนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยใช้กรอบความคิดการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายจากรูปแบบการประเมินหลักสูตรของ สเต็ค (Robert E. Stake, 1957)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีคำบางคำที่มีความหมายเฉพาะ เพื่อความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้ให้ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. หลักสูตรอิสลามศึกษา หมายถึง หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้อนุมัติ กำหนดให้สอนภาษาไทยมี 5 รายวิชาคือ เอกภาพ

ศาสนบัญญัติ ศาสนประวัติ จริยธรรม และอัลกุรอาน โดยใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง การวิเคราะห์ที่ความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดประสงค์ทั่วไป รายวิชา จุดประสงค์ทั่วไปรายวิชา กับ เนื้อหารายวิชา เนื้อหารายวิชา กับ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

3. วิทยากรสอนศาสนา หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ทางศาสนาอิสลามและมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้ดี ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากอำเภอ จังหวัด การรับรองจากคณะกรรมการอิสลามจังหวัด และผ่านการอบรมครูสอนศาสนาจากสำนักงานศึกษาธิการ เขต เขตการศึกษา 2

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยการวิเคราะห์หลักสูตรอิสลามศึกษา อาจจะใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณา ปรับปรุง หรือพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแยกการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. การวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. การวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร

1.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรอิสลามศึกษามี 3 ส่วน คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร โดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค้นตนเองภายใต้การควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.2 นำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอิสลามศึกษาตรวจสอบความถูกต้อง และประเมินผลความเหมาะสม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

2.1 นำข้อมูลที่ไต่จากการศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรมาเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของหลักสูตรที่ปรากฏในเอกสารหลักสูตร และศึกษาการนำหลักสูตรไปใช้

2.2 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรมี 3 ส่วนคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ได้แบบสอบถามจำนวน 2 ชุด นำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอิสลามศึกษาและวิทยาการสอนศาสนา

2.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และให้บริการทางไปรษณีย์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ

1.1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอิสลามศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษา จำนวน 19 คน

1.1.2 วิทยาการสอนศาสนา ที่ทำการสอนวิชาอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2530 จำนวน 522 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างประชากร

1.2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดกลุ่มตัวอย่างดำเนินการโดยวิธีเจาะจง จะได้ออกกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 10 คน

1.2.2 วิทยาการสอนศาสนา คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้สูตร Taro Yamane และสุ่มโรงเรียนของอำเภอในแต่ละจังหวัดโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบ่งชั้นแยกตามขนาดโรงเรียน จะได้ออกกลุ่มตัวอย่างประชากรวิทยาการสอนศาสนาจำนวน 232 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชุดคือ

2.1 แบบวิเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตรอิสลามศึกษา เป็นแบบตรวจสอบผลการวิเคราะห์สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอิสลามศึกษา มี 3 ส่วนคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล มีลักษณะเลือกตอบ

2.2 แบบวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของหลักสูตร เป็นแบบสอบถาม สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอิสลามศึกษามี 3 ส่วนคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาและ ประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของหลักสูตร มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร กอนนำ หลักสูตรไปใช้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale)

2.3 แบบวิเคราะห์การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นแบบสอบถามสำหรับวิทยากรสอน ศาสนา แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ มีลักษณะเป็น แบบเลือกตอบ (check list) โดยถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการ สอน เวลาที่สอนใน 1 สัปดาห์ และการเข้าร่วมการอบรมในระยะ 2 ปีที่ผ่านมา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้มี 3 ส่วนคือ จุด มุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แบ่งออกเป็น การ ศึกษา กอนนำหลักสูตรไปใช้ และการนำหลักสูตรไปใช้มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรไปใช้มีลักษณะเป็น แบบปลายเปิด (open ended)

3. การวิเคราะห์และเสนอข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลกลับมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตรอิสลามศึกษามี 3 ส่วนคือ จุดมุ่ง หมายของหลักสูตร เนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ผลการวิเคราะห์ เสนอเป็นตารางวิเคราะห์ ประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของประกอบของหลักสูตร ผลการวิเคราะห์เสนอเป็นตาราง ตารางย่อย ประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร ก่อนนำไปใช้ ผลการวิเคราะห์เสนอเป็นตาราง ตารางย่อย ประกอบคำบรรยาย

3.3 การวิเคราะห์การนำหลักสูตรไปใช้ 3 ส่วนคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ผลการวิเคราะห์เสนอเป็นตาราง ตารางย่อย ประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ แบ่งออกเป็น การศึกษาการนำหลักสูตรไปใช้ และการนำหลักสูตรไปใช้ ผลการวิเคราะห์เสนอเป็นตาราง ตารางย่อย ประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรไปใช้ ผลการวิเคราะห์เสนอเป็นตาราง ตารางย่อย ประกอบคำบรรยาย

การเสนอผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 บทดังนี้
 บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วยความสำคัญและความเป็นมา วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึงเอกสารที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ